No. 61. 1837.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk Nieuws-Blad.

Zondag en Maandag 12 en 13 Maart.

FRANKRIJK.

Parijs, den 9den Maart.

De afgevaardigden hebben heden de beraadslagingen over het ontwerp voor buitengewone openbare werken voortgezet. — De pairs hebben zich met de behandeling van petitien bezig gehouden en daarna over een ontwerp betrekkelijk de attributien der algemeene departementsraden beraadslaagd.

— De ministeriele bladen blijven verzekeren dat de ministers ten gevolge van de jongste stemming niet zullen aftreden, en dat de uitslag dier stemming niet als tegen het ministerie gerigt moet worden aangemerkt. In strijd daarmede intusschen staat eenigzins, de vroegere gezegden van den heer *Molé* op de tribune, dat de bewuste wet dringend vereischt werd, en men zonder dezelve het hecht niet in handen kon houden. Van de zijde van het ministerie rekent men op de veranderlijkheid in den geest der wetgevende kamer, vertrouwende dat de meerderheid bij eene volgende gelegenheid, en nu reeds dadelijk met de wet voor de openbare werken, zich op zijne zijde zal scharen.

Men haalt thans weder op hetgeen vroeger over eene ontbinding van de kamer gezegd werd. Sommige leden van het kabinet zouden [illegible] daartoe vrij gezind zijn geweest; doch men had nog geen bewijs van den geest in de kamer heerschende, en derhalve werd het raadzaam geacht, alvorens bij de prefecten in de departementen rapporten in te winnen over de kansen van het ministerie bij de algemeene herkiezingen. Het was, beweert men nu, ten gevolge dier rapporten geweest, dat van de ontbinding was afgezien, en besloten liever verscheiden neerlagen, zoo deze niet geheel uit een vijandelijken geest voortkwamen af te wachten, alvorens tot het bijeenroepen van eene nieuwe kamer over te gaan. Als een gevolg van de verwerping der wet op de scheiding van regtsbedeeling wil men thans dat het ministerie voornemens is, om de aan de pairs voorgedragene wet, betrekkelijk de verpligte aangifte van een komplot, in te trekken, en dat men in 't algemeen er van afgezien heeft, om gedurende de tegenwoordige zitting nog de eene of andere staatkundige wet voor te dragen.

— Naar men zegt zou ook in den raad van ministers, over eene aftreding van het ministerie zijn gesproken, maar zou de Koning zelf zich tegen alle wijziging van het kabinet hebben verklaard, aangezien geene andere staatkundige kleur, dan de doctrinairen, op den tegenwoordigen oogenblik eenige kans scheen te hebben om eene meerderheid in de kamer op zich te vereenigen. Alleen blijft men spreken over de aftreding van den oorlogsminister *Bernard*; doch men schijnt tevens nog onzeker, of de maarschalk *Soult* wel geneigd zou zijn om de oorlogsportefeuille, zonder nadere voorwaarden, te aanvaarden. Eindelijk beweert men dat de ministers *Molé* en *Guizot* het eens zijn over de verdere houding in de kamer aan te nemen.

— In de hoofdstad is een Braziliaansch agent aangekomen, die in last heeft om over een handelstraktaat tusschen Frankrijk en Brazilie te onderhandelen.

— Uit Metz schrijft men, dat zekere logementhouder aldaar, *Engilbaud* geheeten, opgeligt en naar Parijs was vervoerd. Men denkt dat zulks ten gevolge der instructie van de zaak van *Meunier* is, daar hij groot getal personen, aan geheime genootschappen verbonden, meest bekend gemaakt hebben.

— De heer *Vaughan*, die tijdelijk als britsch gezant lord *Ponsonby* te Konstantinopel vervangen moet, is alhier aangekomen en zal hier eenige dagen verblijven.

— Uit Toulon schrijft men van den 5den, dat de tijd van het vertrek der expeditie naar Afrika nog niet bepaald was, maar dat men geloofde, dat de troepen tusschen den 15den en 25sten April van Toulon en Omstreken vertrekken en tegen den 1sten mei te Bona vereenigd zijn. De artillerie en de trein wordt vroeger derwaarts gezonden. Een drietal korvetten, de *Caraïbes*, de *Durance* en de *Fortune* zijn reeds vertrokken, hebbende behalve hun materieel, omtrent 400 soldaten der genie aan boord. Eene andere korvet, de *Agatha*, zal spoedig nog 250 man van dat wapen overvoeren. Deze lieden zijn belast met het opslaan van barakken tot opbewaring der levensmiddelen, en ten dienste der ambulance, alsmede met het bruikbaar maken van sommige gedeelten van den weg die naar *Guelma* leidt. [illegible] artillerie ter bewaking van het geschut zullen ook vooraf vertrekken.

Te Toulon heeft men eenige gevangen Arabieren van Marseille zien aankomen die weder naar Algiers worden overgevoerd om daar tegen Franschen, die *Abd-el-kader* vrij gegeven heeft, te worden uitgewisseld.

In de bijzondere briefwisseling uit Madrid van den 21sten Februarij leest men het volgende:

» De post van Valencia heeft weder ontbroken. Hetgeen de nederlaag van Siete Aguas zoo noodlottig maakt, is de desertie van het bataillon van Ceuta, dat zich beijverde om tot de karlisten over te loopen. De bende van *Forcadell* bestond vóór zijne overwinning uit zeven bataillons infanterie en vier eskadrons kavallerie, het zijn keurtroepen die onder het muzijk in 't vuur gaan. Men heeft op dien dag kunnen zien, dat het niet enkel onervaren guerillas zijn die voor don *Carlos* strijden.

« Al wat in het staatkundige hier voorvalt, bepaalt zich tot kleingeestige verdeeldheden tusschen den oorlogsminister en sommige hoofdbevelhebbers. Zoo heeft de heer *Vara* de aanvallen van *Narvaez* beantwoord, met hem naar Cuenca te bannen; zoo heeft hij *Lopez* naar Valladolid gezonden.

» De kamer houdt zich heden met de discussie van het voorstel omtrent de drukpersvrijheid bezig; doch tot op dit oogenblik bij het vertrek van den post heeft dezelve nog niets van belang opgeleverd. — De redacteur van het dagblad *el Mundo* houdt zich verborgen om zich aan de regtsvervolging te onttrekken."

Ter beurze te Madrid verhaalde men, dat de directeur der bank *A. Caballero* ten gevolge van een twist met den minister van finantien zijne demissie gegeven had.

— De koers der 3 pCt. renten, die gisteren avond nog gedaald was, hield zich heden bestendig tusschen 79,40 à 50. Er werden nogtans weinig zaken gedaan; de speculanten, alhoewel gerust gesteld door het berigt dat het ministerie aanbleef, verkeerden in zekeren staat van ongewisheid, die den handel stremt. — De Spaansche Ardoins was heden niet lager, hoewel men geene tijdingen had; een gerucht liep van een gevecht tusschen den generaal *Evans* en de karlisten op den 2den dezer, waarbij de laatsten geslagen waren. De notering was heden (*9 Maart*): 5 pCt. 107,90; 3 pCt. 79,30; Nap. renten 98,90; Portug. 3 pCt. 31⅞; Sp. Ardoin 26¾; Passive 7¼; Rom. L. 102¾.

DUITSCHLAND.

Frankfort, den 5ten Maart.

Men spreekt van een handelsverdrag waarover tusschen Pruissen en de Vereenigde Staten zou onderhandeld worden. Indien hetzelve tot stand kome, belooft men zich daarvan vele voordeelen voor al de staten tot het groote tolverbond behoorende.

— Te Weenen houdt het gerucht van eene aanstaande nieuwe reductie in het leger nog staande. Men had opgemerkt, dat in de laatste dagen de correspondentie tusschen Milaan en Weenen door middel van koeriers buitengewoon druk was.

— Het vroeger vermelde dat men zich genoodzaakt zou zien den fraaijen St. Stephanus-toren te Weenen wegens bouwvalligheid af te breken, blijkt onwaar te zijn.

— Uit Rome wordt van den 25sten gemeld, dat de [illegible] bevordering tot kardinalen thans met Paschen zoude geschieden. Men wilde voorts, dat er in het administratief beheer

eene aanmerkelijke verandering, uit het oogpunt van bezuiniging voorgenomen werden.

Te Napels beklaagt men zich, dat de Romeinsche regering, in weerwil van de heerschende armoede, ten gevolge van het afbreken der gemeenschap veroorzaakt, voort bleef gaan met de handhaving der quarrantaine-maatregelen, welker bepalingen zoo streng waren dat reizigers uit het Noordelijk Italie komende, ter zake van de in Duitschland heerschende griep, aan een achttiendaagsch oponthoud gebonden waren.

— In duitsche bladen wordt als voorbeeld van ondraagzaamheid, 't welk echter meer als een blijk mag gelden van den invloed der staatkunde, aangehaald, dat koning *Otto* van Griekenland de R. Katholijke Godsdienst en zijne echtgenoot, eene Oldenburgsche Prinses, de protestantsche eeredienst toegedaan zijnde, hun kroost echter in geen dezer beide leerstellingen opgeleid, maar in de Grieksche katholijke kerk zal opgenomen worden.

— Te Weenen waren den 3den Maart genoteerd: 5 pCt. Met. 101½; 3 pCt. 75⅜; Bankactien 1367½.

ENGELAND.

[illegible], den 5den Maart.

De hertogin van *Kent* en hare dochter prinses *Victoria* zijn beide eenigzins ongesteld.

— Bij de beraadslagingen ll. maandag in het lagerhuis gehouden over de zaken van Neder-Canada, werd door den minister *Russel* in het breede uit een gezet en door bewijs stukken gestaafd, hoe veel tweedragt in die gewesten reeds verscheidene jaren lang bestaan heeft, hoe de oppositie, die haren steun bij de volks-vertegenwoordiging vindt allerlei nieuwigheden zoekt door te drijven, onder anderen de eisch deed, dat ook het ander huis, de zoogenaamde wetgevende raad, door het volk gekozen werd, terwijl de vertegenwoordigers aan den gouverneur bij adres hadden te kennen gegeven, dat zij hunne werkzaamheden zouden staken tot aan hunne vorderingen voldaan werd. Lord *Russell* gaf onbewimpeld zijne afkeuring over die woelingen in Canada te kennen, en verlangde dat men de gedane eischen niet inwilligde. Verscheiden leden spraken over de zaak; sommige voorstanders der radikale partij lieten zich uit, dat men van het verlangen ten aanzien der verkiezing van de wetgevende raad door het volk toegeven moet. Heden zullen over dit onderwerp de beraadslagingen worden voortgezet.

Gisteren zijn de beraadslagingen in het lagerhuis niet minder opmerkelijk geweest. Na het behandelen van eenige onderwerpen van meer plaatselijk belang, heeft de heer *P. M. Stewart* den Secretaris voor Buitenlandsche Zaken afgevraagd, of hij met het Nederlandsch gouvernement schikkingen gemaakt had, wegens de bepalingen van het tractaat van 1824, ten aanzien der inkomende regten op Java, en of er was aangedrongen op schadeloosstelling wegens de, naar sommige meening, veel te hoog geheven regten, die, volgens hem reeds een half millioen ponden sterling beliepen. Lord *Palmerston* antwoordde in niet zeer vleijende bewoordingen voor de Nerlandsche Regering, dat hij, zoodra hieromtrent verschil gerezen was, haar had trachten te overtuigen, dat zij in de opvatting der artikelen van het tractaat, zoo wel wat de letter als den geest betrof, in dwaling verkeerde. Particuliere mededeelingen hadden hem, zeide hij, geleerd dat, volgens een op Java ingevoerd tarief, het onderscheid in geheven wordende regten naar het onderscheid der nationale vlaggen werd berekend, maar van genoemde Regering had hij dienaangaande geene officiele mededeeling bekomen, ofschoon hij reden had te hopen, dat zij tot de stipte en letterlijke nakoming van het tractaat zou besluiten, terwijl hij haar had aangekondigd, dat men van de engelsche zijde in de gedane eischen, niet slechts voor het vervolg, maar ook ten opzigte eener vergoeding voor het verledene, zou blijven aandringen. De heer *Stewart* was met deze gegeven ophelderingen niet geheel voldaan, en behield zich voor, wanneer de andere mededeelingen van zijne Lordschap hem niet genoegzaam voorkwamen, eene bepaalde motie over dit onderwerp te doen. Op de vraag van sir *R. Peel*, waarin dan eigenlijk het verschil in de geheven regten bestond, en of lord *Palmerston* bereid was, het tarief aan het Huis voor te leggen, zeide de Minister dat, volgens het tarief goederen, door engelsche onderdanen en met engelsche schepen in Java binnengevoerd, het dubbel der regten moesten betalen van die welke hollandsche onderdanen met hollandsche schepen invoerden en dat, van de artikelen waarvan deze niets betaalden, de engelsche niet meer dan zes pCt. zouden betalen. De Hollanders wilden het verschil in de regten niet van de nationaliteit der vlag, maar van die der goederen laten afhangen, en dus het verschil [illegible] op hollandsche goederen, met engelsche schepen aangebragt. Het tarief was hem niet geworden. Hij besloot met te zeggen dat de tegenwoordige staat der regten niet alleen voor Groot-Brittanje maar ook voor Portugal en andere met engeland bevriende Mogendheden, nadeelig was.

Op eene vraag door den heer *Robenson* nog gedaan, verklaarde de minister dat de geschillen met Noord-Amerika over de grensscheiding nog niet vereffend waren.

— De stoomboot *Messenger* heeft 10,000 wapenrustingen aan boord genomen, ten einde dezelve naar Passages over te brengen.

Gisteren was de fondsnotering 3 pCt. gecons. 90⅞; Ned. 2 pCt. 53¼; dito 5 pCt. 103¼; Portugal 31¾ Spanje Ardoin 25¼.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 11den Maart.

Bij wijziging van Zr. Ms. besluit van 11 Junij 1833, n°. 15, is bepaald, dat de premien bij het engageren van matrozen voor de 1ste klasse zullen zijn gesteld op ƒ 12 voor ieder jaar, waarvoor zij zich zullen engageren, en dat deze engagementen zullen plaats hebben voor 3, 4, 5 [illegible] jaren, dat onder dezelfde voorwaarden de premien voor de matrozen der 2de klasse, zullen zijn gesteld op ƒ 8 en voor die van de 3de klasse op ƒ 4, mits zich niet minder engagerende dan voor 3 en 4 jaren; dat voor dek- en onderofficieren, niet tot het vaste corps behoorende, geene hoogere premien zullen worden verleend, dan voor de matrozen der 1ste klasse is bepaald, en voorts dat het aanbrenggeld voor die dek- en onderofficieren, mitgaders voor de matrozen der 1ste klasse zal wezen ƒ 3 en voor de matrozen der 2de en 3de klassen ƒ 2 per kop, voor ieder jaar waarvoor zij zullen worden geengageerd.

— Op den 8sten dezer, heeft te Vlissingen, aan het bureau van de directie der marine, de aanbesteding plaats gehad van den nieuw op te rigten lichttoren, op het eiland Schouwen, Zuid-Beveland, met de daarbij behoorende magazijnen en woningen. Zijnde het werk aangenomen voor de som van ƒ 126,500, door den heer *Fallada*, te Vreeswijk aan de Vaart.

Zr. Ms. korvet *Dolfijn*, liggende in het dok te Vlissingen, zal, naar men verneemt, den 20sten dezer, door eene stoomboot van Hellevoet worden gesleept.

De beheijing en verdere aardwerken en beschoeijing van het nieuwe droogе dok te Vlissingen naderen hare voltooijing; weldra zal met het metselwerk een aanvang worden gemaakt, en binnen kort tot het derde perceel, zijnde het opbouwen der [illegible] worden overgegaan; ook verwacht men na de voltooijing van de vestingwerken te Neusen, de publieke aanbesteding van de aldaar op te rigten bomvrije kasernen, kasematten, kruidmagazijn en arsenaal.

In de belgische kamer van vertegenwoordigers heeft eergisteren de heer *Smits*, uit naam der commissie met de kwestie der polderdiging belast, rapport uitgebragt over het voorstel van den heer *Gendebien*, omtrent het raadzame van den aankoop der polders aan de Schelde voor gouvernementsrekening. De commissie was van meening, dat men deze zaak moest laten rusten, tot na den afloop der verdere onderhandelingen. De kamer heeft voorts over de kwestie der ijzeren legersteden beraadslaagd.

In den senaat heeft bij de algemeene discussie van het budget van finantien, de overeenkomst tusschen het gouvernement en de algemeene maatschappij van 7 november ll., tot eene lange woordenwisseling aanleiding gegeven. De markies *Rodes*, de graaf *Quarré* en de graaf *Vilain XIIII*, verklaarden zich sterk tegen die overeenkomst. Er werd besloten bij de artikelen van het budget nader op de zaak terug te komen.

De handel in fondsen is te Antwerpen gisteren iets levendiger geweest dan in de jongste dagen. De Spaansche [illegible] op eene rijzing te Parijs van ⅜ pCt., gestegen [illegible] tegen dien koers ook na beurstijd aangeboden. De koersen waren heden (10 *Maart*): Belg. 100¼; O. Metall. 103⅞; Spanje Ardoin 24⅝, ⅞, ¾; Defered 8¾; Nap. renten 92¼; B. Tavolière 56⅛; Sicil. 92½; Rom. L. 101; Certif. te Antw. 98; Braz. 85⅞. — Wisselkoers op Amsterd. en Rott. ⅛ pCt. premie.

De langgerekte beraadslagingen over de thans verworpene wet op de scheiding der regtsbedeeling in Frankrijk, en de gewigtige redenen om het ontwerp af te stemmen, leveren een treurig tooneel op van de [illegible]. Wij hebben het altijd daarvoor gehouden, dat de regering onstaatkundig handelde met eene wet voor te dragen, die aanleiding geven moest tot veelvuldige beschouwingen, en die langwijlige vertoogen zoude doen te berde brengen over het al of niet verkeerde van het Straatsburger verdict. Wat toch sommigen noemden eene regtsweigering (*déni de justice*), noemden anderen als eene les aan het bestuur gegeven; terwijl de derde partij, de zaak zelve betreurde maar ze toch voor uitlegging vatbaar achtte, eene uitlegging die eene bittere berisping der handelingen van het bestuur inhield. Welk een hemelsbreed verschil van denkwijze tusschen de heeren *Dupin* (en

Lamartine; welke bondige redeneertrant des eerstgenoemden, welke ligtvaardige staatsbegrippen des laatsten; en toch, hebben beide bewijs geleverd van warme belangstelling in het algemeene welzijn. Heeft de Straasburger jury haren pligt verzaakt, zich zonder roeping gesteld tot eigenmagtig beoordeelaar der handelingen van het bestuur; het heeft, hoe of men de zaak wil beoordeelen, in allen gevalle de regering in eenen allermoeijelijksten toestand gebragt. Twaalf burgers van Straatsburg stellen door aanmatiging van gezag eene regering buiten de mogelijkheid om met de gewone wetgeving Frankrijk te regeren! Welk een schandaal! De verloochening der waarheid brengt altijd verderf aan, en wie weet hoe gaarne de Straasburger jury een verdict zoude willen terugnemen, dat hare stad oneer aandoet! de magteloosheid van het bestuur tegenover de uitspraak der jury, bewijst hoe verkeerd het is, dat de regtelijke magt oordeelt over staatkundige handelingen, maar ook hoe schadelijk en belemmerend voor het hoog bestuur de tegenwoordige inrigting van de regtbank van gezworenen wezenlijk is. Indien de regering iets afdoende gewild hadde; het had niet moeten terug deinzen voor het voordragen eener wet, in den smaak van het amendement van den generaal *Tirlet*. In een tijdperk, waarin de leer van koningsmoord zooveel proselyten heeft gemaakt, dat de onderzoekingen van het geregt niet enkel menschen der laagste klasse, maar zelfs enkele van hoogeren rang onder verdenking brengen, in een tijdvak, waarin zoovele vreemde leerstelsels omtrent de vrijheid en het wettig gebruik daarvan in de maatschappij uitgevent worden, en waarin men geene edelmoedigheid kent om eene regering in eenen zoo hoogst bedenkelijken toestand alleen bijstand te leenen, tot demping van de afgrond, waaruit de hydra der revolutie telkens een nieuwen slangenkop opsteekt; in die oogenblikken liet zich zeer goed eene wet verdedigen, om de burgers, die gemeene zaak maken met krijgslieden, voor den krijgsraad te trekken, hun gedrag hen hebbende vrijwillig doen afzien van het regt om voor den burgerlijken regter gevonnisd te worden; omdat hunne misdrijven met krijgslieden bedreven wordende, en door hunne hulp voltrokken, zoodals het niet zonder deze kan ten uitvoer gelegd worden, de natuur der zake zelve leidt tot de bevoegdheid der krijgsraden eerder dan tot de bevoegdheid van den burgerlijken regter, daar de tegenwoordige regtstoestand het gemakkelijk maken zonde, om essentieel militaire zamenzweeringen aan de kennisneming der krijgsraden te onttrekken, door de inmenging van eenen enkelen burger, die naderhand blijken zou onschuldig te zijn.

Een staat tegen zich zelven verdeeld, kan niet blijven bestaan. Dit is eene waarheid, waarvan de ondervinding menigvuldige voorbeelden heeft opgeleverd, waarvan de tegenwoordige toestand van ons werelddeel genoegzame stof tot overdenking aanbiedt. Van het Oosten tot het Westen kan men er de bevinding van erlangen. Turkije en Spanje bij uitnemendheid. Men gelooye en denke over den staat der Verhevene Porte gelijk men wil; men juiche bij deszelfs val of men vreeze daarvoor, en trachtte den ondergang van dat groote rijk voor te komen; de woelingen en bloedige twisten, welke een oproerige Pacha, die zich aan het gebied des Grooten Heers wist te onttrekken, steeds verwekt, kunnen niet dan met leede oogen worden aangezien. Die mogendheden, welke in de ondermijning en den verhaasten val van het Turksche rijk meenen belang te hebben, en die daarom of regtstreeks of zijdelings de afvalligen van den Sultan ondersteunen of voorspreken, onder den schijn van te handelen in het belang der menschheid, of wel der Christelijke godsdienst, hoewel de ware oorzaak in het eigenbelang te zoeken is; die mogendheden zullen zich te laat beklagen aan anderen lessen van wederstand gepredikt te hebben. De leer waarbij men voordraagt, bij voorbeeld, dat in Belgie en Polen een opstand gewettigd is, maar dat op eigen bodem elke poging daartoe moet worden onderdrukt, zal eenmaal bittere vruchten dragen. Het onder de wapenen staande Europa, wordt eens dien staat moede; misschien echter dat nog eerder de woelzieke partijen hebben uitgewoed, en welvaart en orde hebben doen vlieden. Wie weet of de opruijing der Sporadische eilanden den val van *Mehemed*-Ali niet onmiddellijk vooraf gaat? Wie weet, of het bezweren der Constitutie van 1812 den val van de koninklijke Regentes *Christina* niet verhaast heeft?

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

DUITSCHLAND. — De verantwoordelijke uitgever van de te *Augsburg* verschijnende *Allgemeine Zeitung*, welke door geheel *Duitschland* en ook in andere landen met vertrouwen gelezen wordt, de heer C. J. STEGMANN, is den 4den te *Augsburg* overleden. Gedurende 32 jaren was de leiding van het blad aan hem opgedragen — Het model voor het standbeeld van ALBERT DURER, door den beeldhouwer RAUCHS vervaardigd, is dezer dagen te *Nurnberg*, de geboorteplaats van DURER, aangekomen en aldaar tentoon gesteld. Het heeft eene hoogte van 10 à 11 voeten en wordt gezegd uitmuntend te zijn bearbeid. De geest om standbeelden voor de nagedachtenis van groote mannen te willen oprigten, neemt steeds toe, doch wordt ook steeds in toom gehouden door de zware onkomsten. Behalve aan SCHILLER GOETHE, MOZART, A. DURER, en anderen, wordt thans ook aan LESSING gedacht, voor wie men een gedenkstuk zou willen oprigten — De volgende nieuwe werken in *Duitschland* dezer dagen aangekondigd, zijn ons bijzonder de aandacht gevallen.

In den Gothaschen boekhandel te *Stuttgart* is thans het laatste deel verschenen der volledige verzameling van de *Rhetores Graeci*, bij een gebragt door de zorg en met aanteekeningen verrijkt van den Tubinger Professor C. WALZ, deze verzameling van dit gedeelte der grieksche letterkunde, welke te voren slechts bezwaarlijk zoo volledig was bijeen te brengen, bevat in 't geheel tachtig deels grootere en kleinere schrijvers. Het werk bestaat uit 9 deelen in gr. 8vo en kost op schrijfpapier 85 fl. 54 kr. en op gewoon papier 65 fl.

Eene nieuwe en goedkoopere uitgave van de overzetting van EURIPIDES, door Dr. F. H. BOTHE is te *Mannheim* door den boekhandelaar F. LÖFFLER aangekondigd. Dezelve zal bestaan uit 3 deelen van 4 heften elk, ieder heft voor 8 g. Gr. of op schrijfpapier à 12g. Gr.

In het vak der krijgsgeschiedenis is te *Stuttgart* bij J. SCHEIBLE verschenen *der Befreiungskampf der Nordamerikanische staaten mit den lebensbeschreibungen der Hauptpelden desselben. Washington, Franklin, Lafaijette und kosziuszko von* Dr. H. ELSNER, het werk is versierd met 9 staalplaten, prijs 4 fl. 18 kr., en is het eenige zaakrijke en beknopte verhaal 't welk men tot heden in *Duitschland* over den Amerikaanschen vrijheidskrijg heeft.

Van het werk aan den Pruissischen Adel gewijd, *Neues Preussisches Adels lexicon*, onder toezigt van den vrijheer L. VON ZEDLITZ NEUKIRCH, genealogische en diplomatische berigten enz. omtrent den Pruissischen adel behelzende, ziet te *Leipzig* thans de 2de band het licht. In 4 deelen zal dit werk kompleet en verkrijgbaar zijn voor 6⅔ Rthlr., of op best papier voor 9⅓ Rthlr.

Tot gebruik der voorlezingen bij openbare leer inrigtingen is te *Leipzig* bij SCHWICHERT eene nieuwe differentiaal en integraal rekening in 't licht verschenen van J. A. GRUNERT 2dn. 8°. prijs 2 Rthlr. 14 grossen volgens de aankondiging is dit boek naar nieuwe inzigten geschreven bijzonder met opzigt tot convergenten en divergenten.

Een voor de kennis en beoefening der Landbouwkunde geschikt werk belooft dat te zijn, 't welk thans te *Praag* wordt uitgegeven onder den titel van *Landwirthschaftliches Conversations-Lexicon für Praktiker und Laien*, en geschreven is door A. VON LENGERKE. Hetzelve zal in 3 deelen kompleet zijn en op 12 à 15 fl. k. m. komen.

FRANKRIJK. — In de zitting der Akademie van Wetenschappen te Parijs van den 6den dezer werd aan de vergadering een verkleind model in pleister aangeboden van het voorwereld-dier *Dinoterium giganteum*, 't welk die bijzonderheid heeft, dat uit zijne onderkaak twee hoornen even als tanden eener rijf of harr benedenwaarts uitloopen, in plaats van boven op het hoofd te zijn geplaatst. Een geraamte van dit dier is thans te *Parijs* aangekomen. — Het aantal schilderijen in het Museum te *Parijs* bedraagt tegenwoordig 1277. Vergleken met *Berlijn* wint *Parijs* het, wat het getal stukken betreft, daar het Museum der Pruissische hoofdstad slechts 800 stukken rijk is, doch het moet onderdoen voor dat van *Petersburg* en vooral voor het Munchensche, waar men 7 à 8000 stukken bezit, waarvan 1600 in eene zaal historisch gerangschikt zijn. De verzameling van het Britsch Museum bestaat uit niet meer dan 126 stuk, doch alle meesterstukken van den eersten rang, welker gezamelijke waarde wel op 140,000p. sterl. of 1,680,000 guldens geschat wordt.

RUSLAND. — Door den directeur van het Museum te *Kertsch*, den heer ASCHIK, werd onlangs, bij het onderzoek doen naar oude graven of zoogenaamde Hunnenbedden, in den omtrek van *Kertsch*, een graf geopend, waarin een lijk, gevonden werd hebbende aan zijne voeten eene groote, fraaigevormde en kunstige bewerkte vaas van klei of gebakken aarde, zwart en met een krans versierd; de overledene hield in de linkerhand een badkom of borstel; tusschen de tanden ontdekte men eene soort van munt, bestaande uit twee blaadjes goud op elkander gevoegd, aan de eene zijde met een Apollo hoofd, aan de andere eene lelie; welke figuren meermalen op de phanagorische munten aangetroffen worden. Russische bladen voegen hierbij; Alhoewel de oude *Grieken* hunne dooden gewoonlijk een stuk goud in den mond legden, om, naar hunne meening tot loon voor *Charon* bij de overvaart van den *Stijx* te strekken, vindt men in de pantikapaische grafsteden zelden muntspecien, waaruit opgemaakt moet worden, dat dit niet algemeen gebruikelijk was. Wat de gevonden borstel aanbelangt deze vindt men veelal bij de mannelijke lijken, en schijnt tot een zinnebeeld van reinheid te hebben moeten strekken, die de in de geheimen der godenleer ingewijden, toekomstig geluk voorspelde. Gemelde borstel was geheel geoxijdeerd, en viel bij de aanraking in stof neer. — Onlangs is te *Petersburg*, ten gevolge van een ongelukkig tweegevecht, zoo men zegt, uit familie verdeeldheid voortgesproten, een jonge dichter MOUSIN PUSCHKIN overleden, wiens werken ook buitenlands zijn bekend geworden. De keizer heeft zijne weduwe een aanzienlijk jaargeld toegelegd.

GRIEKENLAND. — Onder de nieuwste maatregelen van regeringswege genomen, verdient bijzonder de oprigting der Universiteit te worden vermeld, waarbij de voorlezingen reeds met Paschen een aanvang zullen nemen. Dezelve zal vooreerst uit vier faculteiten bestaan, elk een Deken tot bijzonder hoofd hebbende, terwijl over de geheele Universiteit een opperdeken of Πρύτανις tevens met eene soort van universiteits-curator het toezigt hebben zal. In het vervolg zullen de professoren de keuzen voor deze betrekkingen doen, doch heeft de regering deze keuzen voor de eerste maal aan zich behouden en aan het hoofd der hoogeschool geplaatst den procureur bij het hooggeregtshof, PAIKOS. De hoogleeraaren zijn in gewone en buitengewone verdeeld, en in rang gelijk gesteld met de ministeriele raden en assessoren. Uit hoofde van het gebrek van gepaste kandidaten zullen vooreerst enkele staatsbeambten die daartoe de geschiktheid hebben, met het houden van voorlezingen worden belast. Voor het oogenblik bestaan ook de meeste professoren uit *Duitschers*, of die althans hunne vorming in *Duitschland* hebben genoten.

DENEMARKEN. — Het ontwerp om voor THORWALDSEN's meesterstukken een Museum te *Kopenhage* aan te leggen; (*zie ons No. van 28 Februarij*) schijnt uit gebrek aan de de noodige fondsen voor eerst nog achterwege te blijven; slechts 26,000 Rthlrs. werden tot heden bijeengebragt en men berekent dat er voor den bouw van een geschikt lokaal wel 200,000 zonden vereischt worden. Men had egter den bijstand der vreemde diplomaten, uit nationalen trots, van de hand gewezen; nu zoude men zich rekkelijker betoonen en de oprigting eens Museums voor THORWALDSEN wel tot eene zaak van Europesch belang willen maken.

AZIË. — In het vorig jaar werd op verzoek van den Egyptischen onder-koning door de Oostenrijksche regering eenige in het vak van bergwerk bekwame mannen tot het onderzoek van het gebergte in *Syrië* afgezonden. Deze commissie, aan welker hoofd de heer RUSZEGER staat, heeft in zes maanden zich naar eisch van haren taak gekweten; zij heeft een aantal geognostische kaarten vervaardigd, opmetingen gedaan, mineralen verzameld, voorts te *Gulek*, aan den *Taurus*, eene bergwerk- en ijzersmelterij aangelegd. Het gevoelen van den heer RUSZEGER is, dat het gebergte in *Syrië* en den *Taurus*, vele minerale schatten bevat, en dat, zoo de arbeid met kennis van zaken wordt ondernomen, de onderkoning zich nieuwe bronnen uit de ontginning kan verschaffen. Te dien einde heeft een aantal jonge *Syriers* naar *Chemnitz* worden gezonden om daar onderrigt in deze wetenschap te bekomen. De heer RUSZEGER zou thans eene reis naar het zuiden van *Egypte* ondernemen.

GRAANMARKT
TE AMSTERDAM.
Van Vrijdag 10 Maart.

TARWE. — Nieuw, lager afgegaan; oude soorten in een doen; 130 o. Zeeuwsch *f* 245; - 131 ℔ o. Rhijn *f* 235; - 126, 128 ℔ Vriesche *f* 185 à 190; - 128 ℔ n. Bovent. *f* 197.

ROGGE. — Als voren; 120 ℔ n. Overijss. *f* 141; - oude zonder handel.

GERST. — N. Zeeuwsche winter *f* 120.

HAVER. — Stil; 88 ℔ n. dikke *f* 88; - 85, 87 ℔ dito *f* 85,87.

BOEKWEIT. — Zonder handel.

ZAADMARKT.

KOOLZAAD en LIJNZAAD. — Zonder handel.

RAAPOLIE. — Was heden flaauw, doch bleef tot de verleende prijzen meer gezocht: per 6 w. *f* 35¾; vliegend *f* 36, 34¾; Mei *f* 33¾, 35½; Sept., October en Nov. *f* 31 à 30¾.

LIJNOLIE. — Per 6 w. *f* 34½; vliegend *f* 33½, ¾.

HENNIPOLIE. — Per 6 w. *f* 41; vliegend *f* 40.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (10 *Maart*) was de notering der fondsen als volgt: Werkel. Schuld 2½ pCt. 53⅛, 52⅞; dito 5 pCt. 100⅞, ¼; Kanst. *f* 22⅛; Amort.-Synd. 4½ pCt. 9⅞, 93⅛; dito 3½ pCt. 76⅞, ¾; Handelm. 180, 184½; O. P. 4 pCt. 98; 3 pCt. 79⅞; Ard. van 85,8; 24⅝; Coup. 4½; Ongeel. 8⅞, ½; Metall. 5 pCt. 99¾.

SCHOUWBURG TE BREDA.
Buitengewone Voorstelling.

Met Hooge Toestemming,

zal het gezelschap onder directie van den Heer DEBUREAU, Broeder van den Heer NIEMECZEK, zich vereenigd hebbende met de gezamenlijke Tooneellisten van Mej. A. C. OTTING, de eer hebben op zijne doorreis *twee Acrobatische Voorstellingen* te geven. De eerste Representatie zal plaats hebben

Op Maandag den 13 Maart 1837,

ACROBATISCHE EXERCITIEN. Voorafgegaan door BLAISE EN BABET, zangspel in 2 bedrijven, naar het fransch. Het Spectakel zal besloten worden met ARLEQUIN STANDBEELD, Ballet-pantomime, in 2 afdeelingen. Versierd met Bengaalsch Vuur en Verlichting; waarin de rol van PIEROT door den Heer *Deburau*, zelve zal vervuld worden. De Acrobatische Exercitien zullen versierd zijn met schitterende brillante Decoratien.

De Notaris JAN WILLEM VAN DER ELST, te *Werkendam*, zal aldaar, (de dagen nader bij Billetten bekend te maken) provisioneel en finaal publiek Verkoopen:

Eene zeer nette goed doortimmerde en welonderhoudene HEERENHUIZINGE, bestaande in, van alle gemakken voorziene Beneden en Bovenkamers, Keuken, Spoelkeuken, Kelder, Schuur, overdekte gemetselde Regenbak en verdere gerieflijkheden, met Erf en Tuin, staande en gelegen te *Werkendam*, strekkende voor van de Hoogstraat tot achter tegen de Haven.

En eenen OMHEINDEN BOOMGAARD, gelegen voor de Haven, achter voorschreve Huizinge, beplant met onderscheidene beste soorten van welddragende Appel- en Peeren-Boomen, groot 16 roeden, en elders.

Nagelaten door Mejufvrouw de Weduwe van den Heer *Cornelis Hanegraaff*.

Nadere informatie te bekomen ten kantore van gemelden Notaris te *Werkendam*.

BEKENDMAKING.

Het Logement *het Schippers-Huis* te *Zevenbergen*, van wijlen H. VAN DER PUT zal op denzelfden voet blijven aanhouden, zoowel LOGEMENT als VRACHTRIJDEN, door deszelfs Klein-Dochter gehuwd met den ondergeteekende, die zich beveelt in ieders gunst en rekommandatie.

H. H. KLEERSNIJDER.

Huis te Koop of te Huur.

Den 29sten Maart 1837, zal de Notaris VERHOUTEREN veilen, en den 5den April 1837, in het openbaar Verkoopen.

Een *Kapitaal*, goed onderhouden HUIS, gelegen in de (als zeer gezond bekende en drie Scholen hebbende) Stad *Geertruidenberg*, wijk C, n°. 29, bestaande uit 4 Behangen en 2 Onbehangen Beneden en 4 Onbehangen Bovenkamers, Meidenkamertje, 2 Keukens, 2 Kelders, Waschhuis, Zolders, Pomp en Regenbak en verdere gemakken; zeer geschikt om tot *twee Huizen* te worden ingerigt, en eenen fraaijen nieuw Omheinden Tuin met Vruchtboomen enz.

Gemeld Huis en Tuin inmiddels ook *uit de Hand* te *Koop of te Huur*.

Nader onderrigt te bekomen bij voormelden Notaris.

STOOMBOOTEN
WILLEM DE EERSTE en
KONINGIN DER NEDERLANDEN.
Varende in het Beurt-veer tusschen NIJMEGEN *en* ROTTERDAM, *vice versa.*

Van NYMEGEN na ROTTERDAM en 's HAGE,
elken Zondag, Dingsdag en Donderdag, 's morgens ten 7 ure, en
Van ROTTERDAM na NYMEGEN,
elken Maandag, Woensdag en Vrijdag, 's morgens ten 6 ure.

Nadere informatien worden gegeven te Nymegen ten Kantore der Onderneming aan de Waal, te Tiel bij J. DEMMING, te Bommel bij G. VAN DRIEL; te Gorcum bij L. DE BEER, te Dordrecht bij C. SMITS aan de Rietdijk; te Rotterdam bij N. SPRUYT; te Delft bij de Erven RODENBURG, en te 's Hage bij J. STRAS.

---

* * Door F. P. STERK, te Breda, is heden verzonden:

Berigt van Inteekening op een MEMORIAAL VOOR DE OFFICIEREN DER GENIE, of volledige Inhoud van alle bestaande Wetten, Besluiten, Beschikkingen en andere Algemeene Verordeningen, welke sedert 1° Januarij 1814 uitgevaardigd zijn, bijeenverzameld door M. WITSENBORG, Maj.-Ingenieur. Deze Verzameling welke met de noodige ruimte ter aanvulling van latere te nemen besluiten ruim eenhonderd vellen in folio schrijfformaat bevatten zal, zal met zes Platen, benevens alle modellen van Staten, opgave, Declaratien, enz. aan Heeren Inteekenaren, zoodra mogelijk voor *f* 9,— worden afgeleverd. Buiten Inteekening zal de prijs aanmerkelijk worden verhoogd.

Heeren Boekhandelaren welke nog geene opgaven van het benoodigde getal Ex. van het BOEKENVERSLAG gedaan hebben, worden dringend verzocht zulks ter eerste gelegenheid te doen; — tot hunne informatie dient tevens dat de 4de en laatste Aflevering der PROEVE VAN BREDAASCH TAAL-EIGEN, verzameld en toegelicht door Mr. J. H. HOEUFFT, binnen eenige dagen zal worden verzonden.

Van het werkje: DE VOORTREFFELIJKHEID VAN HET GEREFORMEERDE BOVEN HET ROOMSCHE GELOOF, in gemeenzame gesprekken, waarvan de prijs 30 Cents is, zijn nog Exemplaren voorhanden, ... ver de *Boekzaal* van Februarij ll.

---

* * Bij den Boekhandelaar K. H. A. TELMAN, te *Amsterdam*, is van de Pers gekomen en aan Heeren Inteekenaren verzonden, het werkje over de MILITAIRE KENNINGEN, *ten dienste der Infanterie en Kavallerie*, met eene *Topographische Schets*, door een Neder. Officier.

Bij inteekening *f* —,60, buiten inteekening *f* —,.... Ook wordt bij bovengemelden met ter ... gedebiteerd: WAPENLEER, door een Officier der Infanterie, verrijkt met vijf uitslaande Steendrukplaten, bevattende al de stukken, van het GEWEER en van de SABEL der Infanterie en Sapeurs bij de Nederl. Infanterie in gebruik, alles op de helft harer natuurlijke grootte, alsmede eene plaat over het Schijfschieten en het vouwen en snoeren van het plaatsen der Hulzen. Voor den prijs van *f* 1,25.

Bovengemelde werkjes zijn tevens verkrijgbaar bij de Boekhandelaars BROESE & C°. te *Breda*.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.